

Deze lesfiche werd uitgewerkt naar een idee van **Anne Slegers**, leerkracht Nederlands tweede graad D/A-finaliteit in het Atlas College Genk, campus Techniek & Innovatie.

LESDOELEN

De leerlingen maken in de les Nederlands een poster om de opendeurdag van de school aan te kondigen. De leraar wil daarbij focussen op het creatief weergeven van de informatie (LPD 4). De leraar wil daarnaast stilstaan bij het doel en doelpubliek van de poster (LPD 13) en vanuit die reflectie op het doelpubliek wil de leraar de leerlingen laten nadenken over het taalgebruik op de posters. Moet de tekst in het Standaardnederlands of moet het Genks dialect gebruikt worden? Zou de poster ook best in andere talen aangeboden worden? Welk effect zou het kunnen hebben om de poster ook in andere talen aan te bieden? (LPD 9 en LPD K1)

SITES, BENODIGDHEDEN EN MATERIALEN

De leerlingen gebruiken een ontwerpprogramma (bv. [Canva](#)) om de poster vorm te geven.

BEGINFASE VAN DE LES

De leraar bouwt kwaliteitsbesef op bij de leerlingen door samen een aantal posters te bekijken. Ze voorziet daarbij ook bewust een aantal anderstalige posters en posters waarop het Genkse dialect gebruikt wordt. Ze geeft de leerlingen een kijkwijzer met vragen over doel en doelpubliek van de posters, lay-out van de posters en taalgebruik op de posters.

De bevindingen die de leerlingen noteren op de kijkwijzer worden klassikaal besproken. Daarna maakt de leraar de link met de opdracht voor de leerlingen: een poster om de opendeurdag van de eigen school aan te kondigen. Op basis van de reflectie over de posters en de context van de opdracht, bouwt de leerkracht samen met de leerlingen de kwaliteitscriteria op voor de opdracht: waaraan moet de poster voldoen? Wanneer is de poster succesvol? Ook het al dan niet gebruiken van Genks dialect of andere talen wordt hier besproken.

MIDDENFASE VAN DE LES

De klas wordt in drie groepen verdeeld. De eerste groep leerlingen maakt posters die voor een groot publiek bedoeld zijn en dus in het Standaardnederlands zijn opgesteld. De tweede groep leerlingen maakt een poster waarbij het Genks dialect in bepaalde zinnen gebruikt wordt. De derde groep leerlingen maakt anderstalige posters. Ze kiezen daarbij voor de thuistalen die het vaakst voorkomen in hun klasgroep. De leerlingen kiezen zelf in welke groep ze werken. Ook leerlingen die geen andere thuistaal hebben, kunnen natuurlijk kiezen voor de anderstalige posters. Ze kunnen dan vertaalssoftware gebruiken of de hulplijn van een klasgenoot inschakelen.

De leerlingen maken individueel een poster met hun specifieke opgave. De posters worden daarna allemaal verzameld op een digitaal prikbord (bv. [Padlet](#)).

EINDFASE VAN DE LES

De klas gaat in elke categorie (standaardtaal, dialect en vreemde talen) een winnaar kiezen. Ze gebruiken de evaluatiecriteria die ze eerder samen met de leerkracht opstelden om elke poster te beoordelen. Daarna kiezen ze voor zichzelf in elke categorie hun favoriet. Deze geven ze een stem (bv. via de reactiefunctie in [Padlet](#)).

De drie gekozen posters worden daarna klassikaal verbeterd. De leerkracht leidt het gesprek, maar vraagt de leerlingen om input (zeker voor de anderstalige posters). De leerling van wie de poster is, verbetert meteen het ontwerp.

De inspiratiefiche is uiteraard geen afgewerkte les. De vragen hieronder helpen je om vanuit deze inspiratiefiche een les te ontwerpen voor jouw leerlingen volgens de principes van effectieve didactiek.

VOORBEREIDING

DOELGERICHT WERKEN

- Wat wil je dat er blijft plakken bij je leerlingen na deze les?
- Aan welke leerplandoelen werk je?
- Hoe kadert het lesdoel binnen een groter geheel?

BEGINSTUATIE

- Welke voorkennis hebben je leerlingen?
- Wat deden de leerlingen al rond die vaardigheid of dat thema?

ORGANISATIE

Welke materialen/lokaalopstelling/groepsindeling ... heb je nodig?

BEGINFASE

DOEL

- Hoe zorg ik dat het lesdoel en de succescriteria duidelijk zijn voor de leerlingen?
- Zien leerlingen de integratie van dit doel in het grotere geheel?

VOORKENNIS

- Hoe roep je voorkennis op bij alle leerlingen?
- Welke acties onderneem je voor leerlingen met minder voorkennis?
- Gebruiken je leerlingen eerder geleerde strategieën?

MOTIVATIE

- Hoe motiveer je je leerlingen voor je les?
- Hoe motiveer je je leerlingen om hun grenzen te verleggen?
- Krijgen je leerlingen keuzes en verantwoordelijkheid (voor hun leerproces)?

MIDDENFASE

INSTRUCTIE / PROBLEEMSTELLING

- Met welke voorbeelden verduidelijk je je instructies?
- Hoe verduidelijk je moeilijke begrippen waarvan je wilt dat leerlingen ze kennen?

BEGELEID INOEFENEN: STRATEGIEËN INOEFENEN / MODELING

- Hoe model je de aanpak voor opdrachten? En hoe bouw je die ondersteuning af?
- Wat doe je voor leerlingen die de strategieën nog niet zelfstandig toepassen?
- Welke ondersteuning bied je aan leerlingen met taalmoeilijkheden?

ACTIVEREN EN INTERACTIE STIMULEREN

- Hoe zorg je dat zoveel mogelijk leerlingen tegelijkertijd actief leren?
- Hoe bevorder je interactie tijdens de les?

CONTROLE VAN BEGRIP

Welke korte checks voorzie je om na te gaan of de leerlingen de geziene leerstof beheersen?

EINDFASE

- Hoe krijgen je leerlingen zicht op hun groei?
- Hoe kunnen je leerlingen aantonen dat ze de doelen bereikt hebben?
- Wanneer en hoe bouw je verder op deze les?